

พระราชบัญญัติ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

พ.ศ. ๒๕๓๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

เป็นปีที่ ๔๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราช

โองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ พ.ศ. ๒๕๓๔”

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้มีเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรก
คุณาภรณ์

มาตรา ๔ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประธานของเครื่องราชอิสริยา
ภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ และทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจ
จะพระราชทานและเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา ๕ เครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ สำหรับพระราชทาน
กระทำความดีความชอบอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา
ประชาชน ตามที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควร

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ ให้เป็นไป
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๖ เครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ แบ่งเป็น ๑ ชั้น มี
ต่อไปนี้

ชั้นที่ ๑	ปฐมดิเรกคุณาภรณ์	อักษรย่อ
ชั้นที่ ๒	ทุติยดิเรกคุณาภรณ์	อักษรย่อ
ชั้นที่ ๓	ตติยดิเรกคุณาภรณ์	อักษรย่อ
ชั้นที่ ๔	จตุตถดิเรกคุณาภรณ์	อักษรย่อ
ชั้นที่ ๕	เบญจมติเรกคุณาภรณ์	อักษรย่อ
ชั้นที่ ๖	เหรียญทองดิเรกคุณาภรณ์	อักษรย่อ
ชั้นที่ ๗	เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์	อักษรย่อ

มาตรา ๗ เครื่องราชอิสริยาภรณ์แม่เหล็กณะดังต่อไปนี้ คือ

ชั้นที่ ๑ ปฐมดิเรกคุณาภรณ์

ดวงตราด้านหน้ามีรูปครุฑพ่าห์สีทองอยู่ในวงกลม พื้นลงยาสีแดง
ขอบเป็นสร้อยเงิน รอบนอกมีกระจิงเงินแปดทิศและมีเปลวรัศมีทองแทรก
ตามระหว่าง เบื้องบนมีพระมหามงกุฎทองมีรัศมี ห้อยกับสายสะพาย
ขนาดกว้าง ๑๐ เซนติเมตร สีเขียว ริมสีแดงชาด มีรัศมีขาวและ
สีเหลืองขนาดเล็กควบคั่นทั้งสองข้าง ด้านหลังเป็นดุมสีทองมีอักษรพระ
ปรมาภิไธยย่อ ภ.ป.ร. ลงยาสีขาว สะพายผ้าขาวเฉียงลงทางซ้าย กับ
มีดาราอย่างดวงตรา แต่เบื้องบนมีพระมหามงกุฎและอนุโลมสีทอง
ขอบเป็นสร้อยทอง รอบนอกมีกระจิงเงินแปดทิศ มีรัศมีทองแทรกตาม
ระหว่างประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย ด้านหลังเป็นดุมสีทองอย่างดวงตรา
สำหรับพระราชทานสตรี ดวงตรา ดาราและสายสะพายมีขนาด
ย่อมกว่า

ชั้นที่ ๒ ทุติยดิเรกคุณาภรณ์

ดวงตราด้านหน้ามีรูปครุฑพ่าห์สีทองอยู่ในวงกลม พื้นลงยาสีแดง
ขอบเป็นสร้อยเงิน รอบนอกมีกระจิงเงินแปดทิศและมีเปลวรัศมีทองแทรก
ตามระหว่าง ด้านหลังเป็นดุมสีทอง มีอักษรพระปรมาภิไธยย่อ ภ.ป.ร.
ลงยาสีขาว เบื้องบนมีพระมหามงกุฎทองมีรัศมี ห้อยกับแพรแถบขนาด
กว้าง ๔ เซนติเมตร สีเขียว ริมสีแดงชาด มีรัศมีขาวและสีเหลือง
ขนาดเล็กควบคั่นทั้งสองข้าง ใช้สวมคอ กับมีดาราอย่างดวงตรา แต่

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๑๖

เบื้องบนมีพระมหามงกุฏและอุณาโลมสีทอง ขอบเป็นสร้อยเงิน รอบนอกมีกระฉิ่งเงินแปดทิศ มีรัศมีทองแทรกตามระหว่าง ประดับที่อกและเบื้องซ้าย ด้านหลังเป็นดุมสีทองอย่างดวงตรา

สำหรับพระราชทานสตรี ดวงตรา ดารา มีขนาดย่อมกว่า และดวงตราห้อยกับแพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย

ชั้นที่ ๓ ตติยติเรกคุณาภรณ์

ดวงตราอย่างตติยติเรกคุณาภรณ์ ห้อยกับแพรแถบขนาดกว้าง ๔ เซนติเมตร ใช้สวมคอ

สำหรับพระราชทานสตรี ดวงตรามีขนาดย่อมกว่า และห้อยกับแพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ประดับเสื้อที่หน้าบ่าซ้าย

ชั้นที่ ๔ จตุตถติเรกคุณาภรณ์

ดวงตราอย่างตติยติเรกคุณาภรณ์ แต่ย่อมกว่า ห้อยกับแพรแถบขนาดกว้าง ๓ เซนติเมตร มีดอกไม้ประดับบนแพรแถบ ประดับที่อกและเบื้องซ้าย

สำหรับพระราชทานสตรี แพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ประดับที่หน้าบ่าซ้าย

ชั้นที่ ๕ เบญจมติเรกคุณาภรณ์

ดวงตราอย่างจตุตถติเรกคุณาภรณ์ ห้อยกับแพรแถบขนาดกว้าง ๓ เซนติเมตร แต่ไม่มีดอกไม้ประดับบนแพรแถบ ประดับที่อกและเบื้องซ้าย

สำหรับพระราชทานสตรี แพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ประดับ
เสื้อหน้าบ่าซ้าย

ชั้นที่ ๖ เหรียญทองดิเรกคุณาภรณ์

เหรียญรูปกลมสีทอง ด้านหน้ามีรูปครุฑพ่าห์อยู่ตรงกลาง ล้อม
รอบด้วยกระจังกลีบบัวแปดกลีบ เบื้องบนมีพระมหามงกุฎมรกตและอุณา
โลม ห้อยกับแพรแถบขนาดกว้าง ๓ เซนติเมตร สีเขียว ริมสีแดงชาด
มีรสขาวและสีเหลืองขนาดเล็กควบคนทั้งสองข้าง ด้านหลังมีอักษร
พระปรมาภิไธยย่อ ภ.ป.ร. ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

สำหรับพระราชทานสตรี แพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ประดับ
เสื้อหน้าบ่าซ้าย

ชั้นที่ ๗ เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์

เหรียญรูปกลมสีเงิน มีลักษณะและห้อยกับแพรแถบอย่างเดียวกับ
เหรียญทองดิเรกคุณาภรณ์ ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

สำหรับพระราชทานสตรี แพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอ ประดับ
เสื้อหน้าบ่าซ้าย

มาตรา ๘ ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ จะได้
ประกาศนามในราชกิจจานุเบกษา สำหรับผู้ซึ่งได้รับพระราชทานตั้งแต่
ชั้นที่ ๕ ขึ้นไป ให้มีประกาศนียบัตรทรงลงพระปรมาภิไธยและประทับ
พระราชลัญจกร

มาตรา ๙ เมื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ ได้รับ
พระราชทานชั้นสูงขึ้น ผู้รับพระราชทานต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๒๗ ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๓๔

ชั้นรอง หรือในกรณีทรงเรียกเครื่องราชอิสริยาภรณ์คนตามความใน
มาตรา ๔ ถ้าผู้รับพระราชทานสิ่งอื่นไม่ได้ด้วยประการใด ๆ ผู้รับพระ
ราชทานจะต้องใช้ราคาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ทางราชการกำหนด
มาตรา ๑๐ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัติ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
อานันท์ ปันยารชุน
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปร
ว่าได้มีบุคคลซึ่งกระทำความดีความชอบอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา
ประชาชนมากขึ้นเป็นลำดับ เท่าที่ปฏิบัติมาแล้วรัฐบาลได้ตอบสนองคุณงามคว
ด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์สองตระกูล คือ เครื่องราช
อิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก และเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติ
มงกุฎไทยให้เป็นที่บำเหน็จ แต่เพื่อให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้นจึงเห็นสมควร
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลใหม่ขึ้นโดยเฉพาะ สำหรับพระราชทานเป็น
ความดีความชอบแก่บุคคลผู้ทำประโยชน์ดังกล่าวนี้ จึงจำเป็นต้องตราพร
บัญญัติ